

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**POWIATOWY URZĄD PRACY
W BYDGOSZCZY**

Europejski Fundusz Społeczny

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w PUP Bydgoszcz I półrocze 2008r.

Bydgoszcz, 2008

Spis treści

	Wstęp	3
Rozdział 1.	Analiza sytuacji na lokalnym rynku pracy w I połowie 2008 r.	4
Rozdział 2.	Struktura bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Bydgoszcz w I połowie 2008 r.	7
Rozdział 3.	Oferty pracy zgłoszone do PUP Bydgoszcz w I półroczu 2008r.	16
Rozdział 4.	Ranking zawodów nadwyżkowych.	21
Rozdział 5.	Ranking zawodów deficytowych.	25
Rozdział 6.	Analiza ofert prasowych.	28
	Wnioski	32
	Aneks statystyczny	

Wstęp

Niniejszy raport to kolejne opracowanie dotyczące monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych prowadzonego przez PUP Bydgoszcz. Poniższy dokument obejmuje I półrocze 2008 r.

Opracowanie przedstawia dane zgromadzone do końca czerwca 2008 r. przez PUP Bydgoszcz dotyczące osób bezrobotnych i zgłoszonych ofert pracy wg zawodów i specjalności, a także ofert pracy wg Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD), w szczególności:

- Załącznik 2 do sprawozdania MPiPS-01 „Bezrobotni wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy za I półrocze 2008r.”
- Załącznik 3 do sprawozdania MPiPS-01 „Bezrobotni oraz oferty pracy wg zawodów i specjalności za I półrocze 2008r.”.

Zgodnie z obowiązującą metodologią¹ w badaniu wykorzystano następujące wskaźniki dotyczące rynku pracy:

- wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) danych zawodów;
- wskaźnik szansy uzyskania oferty w danym zawodzie;
- wskaźnik długotrwałego bezrobocia w danym zawodzie;
- wskaźniki struktury bezrobotnych wg zawodów (grup zawodów) oraz PKD;
- wskaźniki struktury ofert pracy wg zawodów (grup zawodów) oraz PKD.

Ze względu na obszerność materiału statystycznego koniecznym staje się ograniczenie przedstawianych danych. Dla zwiększenia czytelności wyników badań raport uwzględnia tylko grupy elementarne (o kodzie sześciocyfrowym). W raporcie przedstawiono 30 elementarnych grup zawodowych najliczniej reprezentowanych wśród osób zarejestrowanych w PUP Bydgoszcz.

Pierwszy rozdział przedstawia ogólną charakterystykę rynku pracy w Bydgoszczy i Powiecie Bydgoskim w pierwszym półroczu 2008 roku oraz strukturę osób bezrobotnych ze szczególnym uwzględnieniem grup znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy.

Drugi obejmuje analizę ofert pracy zgłoszonych do PUP w Bydgoszczy wg zawodów oraz sekcji PKD. Trzeci rozdział zawiera wyniki analizy zawodów deficytowych i nadwyżkowych w Bydgoszczy i Powiecie Bydgoskim z uwzględnieniem wyżej wymienionych wskaźników.

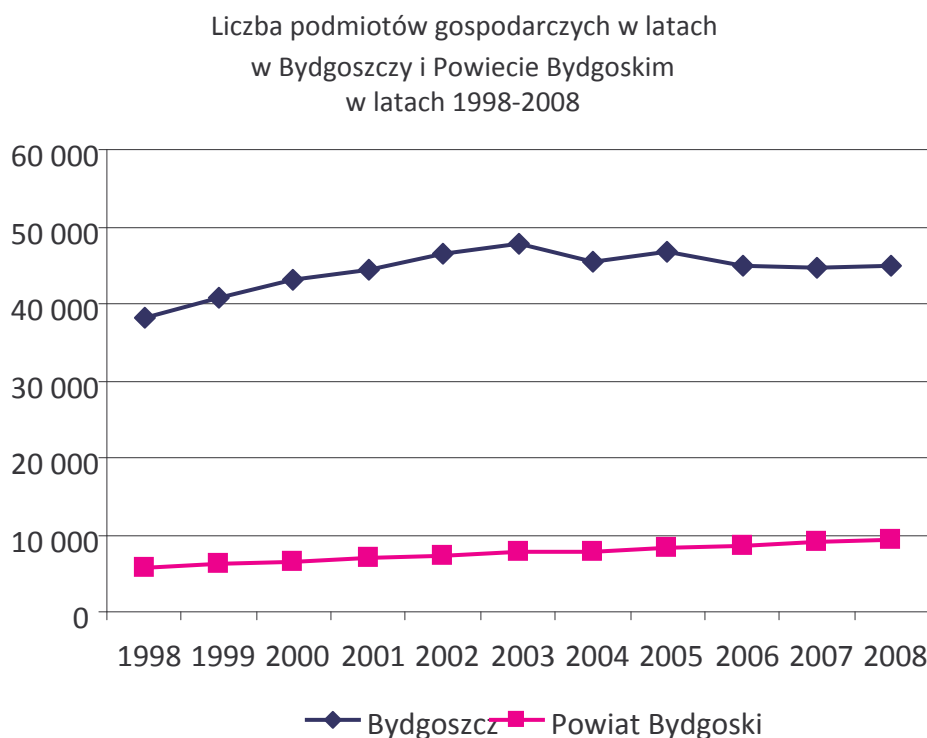
Rozdział ostatni zawiera wnioski płynące z poniższego opracowania. Do raportu został dołączony również aneks obejmujący tabele statystyczne.

¹ „Zalecenia metodyczne do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych”, Warszawa 2003, Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy.

Rozdział 1.

Analiza sytuacji na lokalnym rynku pracy w I połowie 2008 r.

Na koniec I półrocza 2008r roku na terenie miasta działało 45 040 podmiotów gospodarki narodowej, na terenie Powiatu Bydgoskiego 9 302. W porównaniu z analogicznym okresem w roku ubiegłym oznacza to wzrost o 0,64 % w Bydgoszczy i 3,17% w Powiecie Bydgoskim.

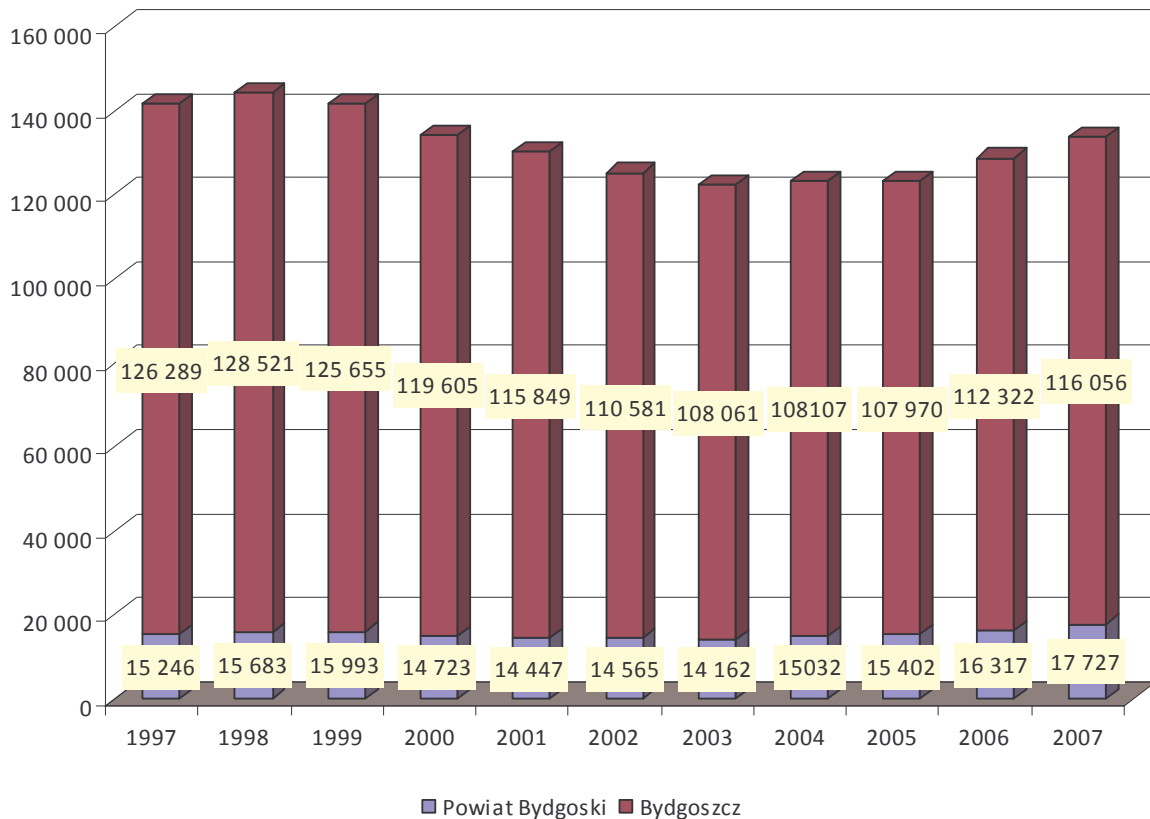

Źródło: Urząd Statystyczny w Bydgoszczy

Ponad 97% podmiotów gospodarczych należało do sektora prywatnego. Ponad 99% wszystkich podmiotów gospodarczych należało do kategorii małych przedsiębiorstw (zatrudniających do 49 pracowników), z czego ponad 96% stanowiły mikroprzedsiębiorstwa (zatrudniające do 9 pracowników).

Od roku 2003 obserwuje się wzrost liczby osób pracujących. Wg najbardziej aktualnych danych będących w dyspozycji Urzędu Statystycznego liczba osób pracujących w Bydgoszczy wyniosła 116 056 osób, a więc o 3,32 % więcej niż w roku 2007. Natomiast na terenie Powiatu Bydgoskiego liczba zatrudnionych osiągnęła poziom 17 727, czyli o 8,64% więcej niż w roku ubiegłym.

Liczba osób zatrudnionych w Bydgoszczy i Powiecie Bydgoskim
w latach 1997-2007

Źródło: Urząd Statystyczny w Bydgoszczy

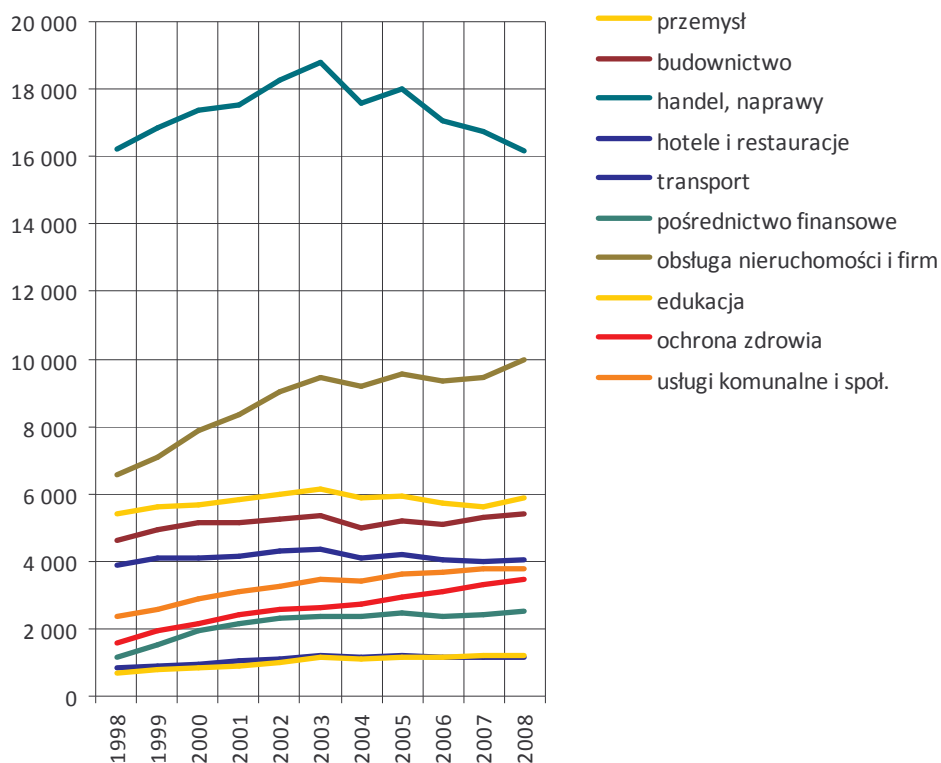
Podobnie jak w latach ubiegłych w I półroczu 2008 r. na terenie Bydgoszczy działały przede wszystkim firmy związane z:

- handlem hurtowym i detalicznym; naprawą pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego (29,77% ogółu bydgoskich firm), obsługą nieruchomości, wynajmem i usługami związanymi z prowadzeniem działalności gospodarczej (18, 32 %ogółu firm),
- przetwórstwem przemysłowym (10,77 %),
- budownictwem (9,98 %).

Taka struktura przedsiębiorstw była charakterystyczna dla całego województwa kujawsko-pomorskiego.

Poniższy wykres przedstawia najliczniej reprezentowane sekcje gospodarki narodowej na terenie Bydgoszczy w minionych latach.

Dynamika zmian w wybranych sekcjach PKD
w Bydgoszczy i Powiecie Bydgoskim
w latach 1998-2008

Źródło: Urząd Statystyczny w Bydgoszczy

Mimo, że handel i naprawy dominują wśród lokalnych firm, od roku 2005 notuje się spadek liczby podmiotów gospodarczych należących do tej branży. Wzrasta natomiast liczba przedsiębiorstw związanych z obsługą nieruchomości i firm, przetwórstwem przemysłowym, budownictwem a także ochroną zdrowia.

Takie tendencje potwierdzają również badania przeprowadzone w I połowie br. przez PUP Bydgoszcz wśród lokalnych pracodawców.

Wzrost zatrudnienia zaobserwowano w grupie podmiotów z sekcji „obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej”. Co piąty zakład z tej branży zwiększył poziom zatrudnienia (23,33%).

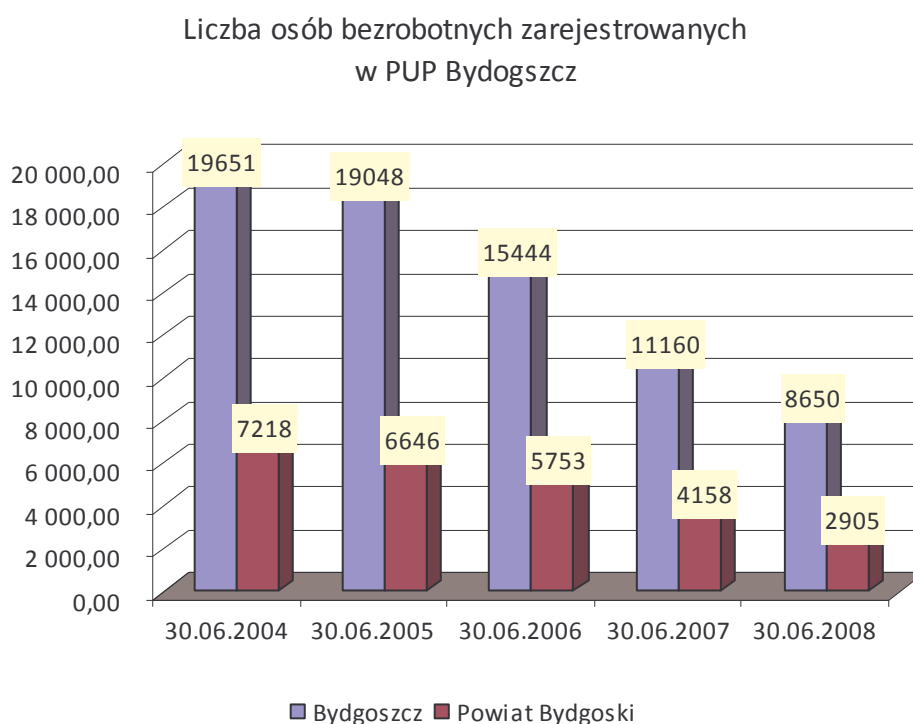
Pozytywną zmianę odnotowano również w budownictwie (wzrost zatrudnienia o 17,39%). Podobną sytuację zaobserwowano w handlu (wzrost poziomu zatrudnienia o 11,44%) i edukacji (wzrost poziomu zatrudnienia o 11,22%).

Z badań wynika zatem, iż w roku 2008 problemów z zatrudnieniem nie powinni mieć robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy. Do tej grupy zawodowej skierowanych będzie 42,31% ofert pracy. Pracodawcy planują zatrudnienie głównie monterów, mechaników oraz tokarzy. Co trzecie miejsce pracy oferowane będzie operatorom maszyn i urządzeń (29,12%).

Rozdział 2.

Struktura bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Bydgoszcz w I półroczu 2008.

Podobnie jak w poprzednich okresach sprawozdawczych, liczba osób rejestrujących się w PUP Bydgoszcz w I półroczu 2008 regularnie spadała. W okresie 12 miesięcy liczba osób bezrobotnych zmniejszyła się z 15 318 do 11 555 osób. Zjawisko ilustruje poniższy wykres.

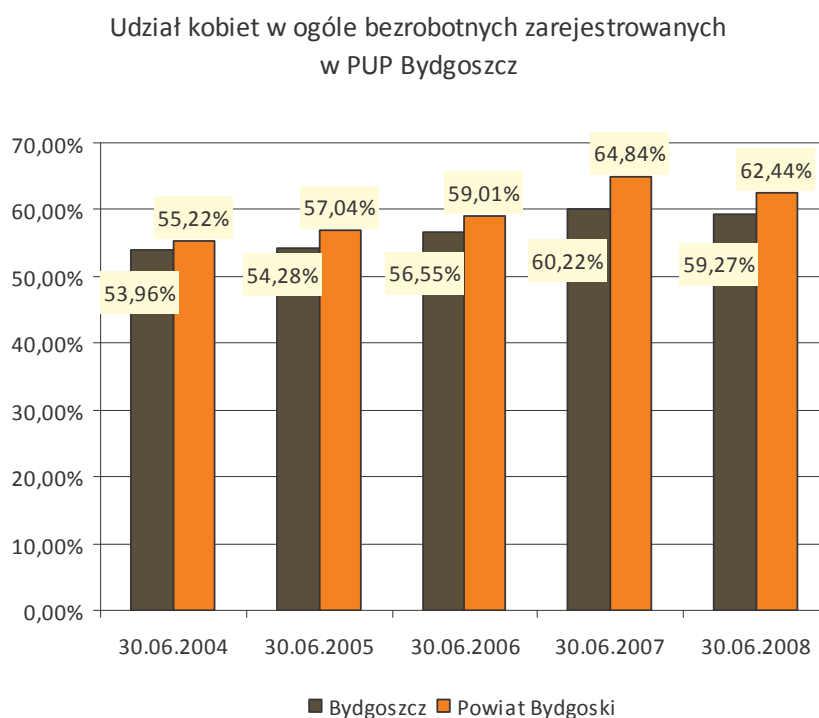
Źródło: PUP Bydgoszcz

Pod koniec I półrocza 2008 r. odnotowano również spadek stopy bezrobocia w Bydgoszczy: z 6,9 % pod koniec roku 2007 do 5,3% oraz odpowiednio z 12,7 % do 9,5% w Powiecie Bydgoskim.

W I półroczu 2008 r. struktura osób zarejestrowanych w PUP Bydgoszcz nie uległa znaczącym zmianom. Nadal utrzymywały się charakterystyczne tendencje, takie jak:

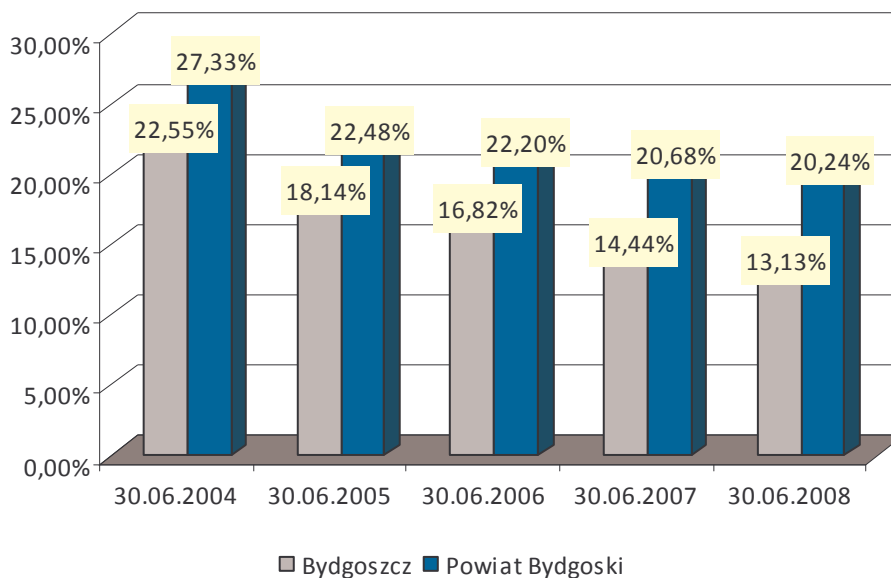
- przewaga kobiet w ogóle osób rejestrujących się w PUP Bydgoszcz,
- przewaga osób długotrwale bezrobotnych,
- wzrost udziału osób niepełnosprawnych,
- wzrost udziału osób powyżej 50 roku życia,
- znaczny udział osób samotnie wychowujących dziecko do lat 18,
- spadek udziału osób dotychczas niepracujących i nie posiadających stażu zawodowego,
- wzrost udziału osób rejestrujących się jako "bez zawodu" oraz nie posiadających kwalifikacji zawodowych.

Dokładną dynamikę wymienionych wyżej zjawisk ilustrują poniższe wykresy.

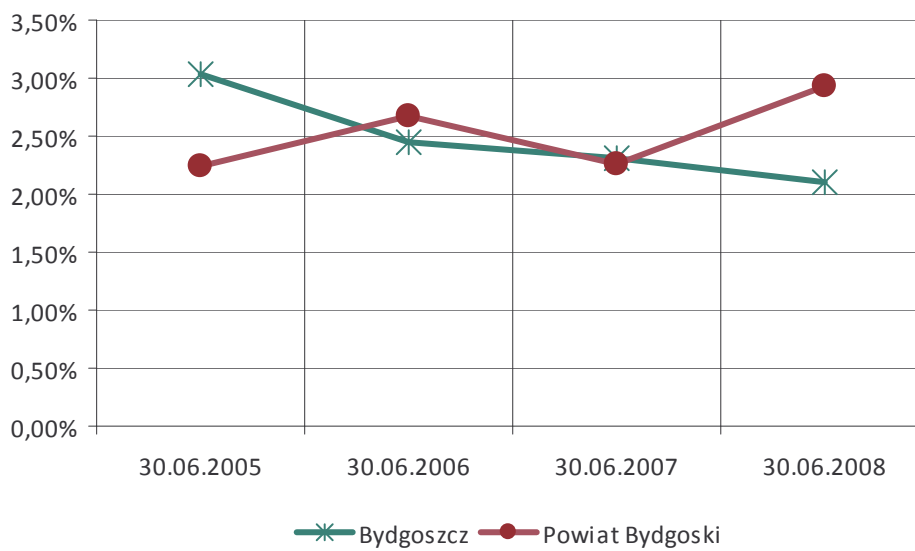
Źródło: PUP Bydgoszcz

Udział osób do 24 roku życia w ogóle osób bezrobotnych
w PUP Bydgoszcz

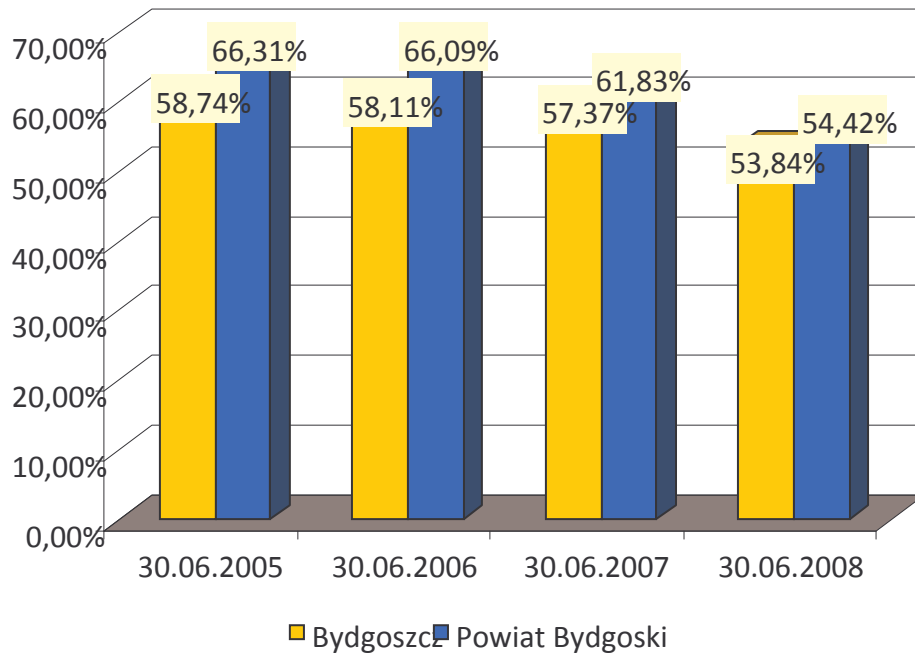
Źródło: PUP Bydgoszcz

Udział absolwentów w ogóle osób bezrobotnych
zarejestrowanych w PUP Bydgoszcz

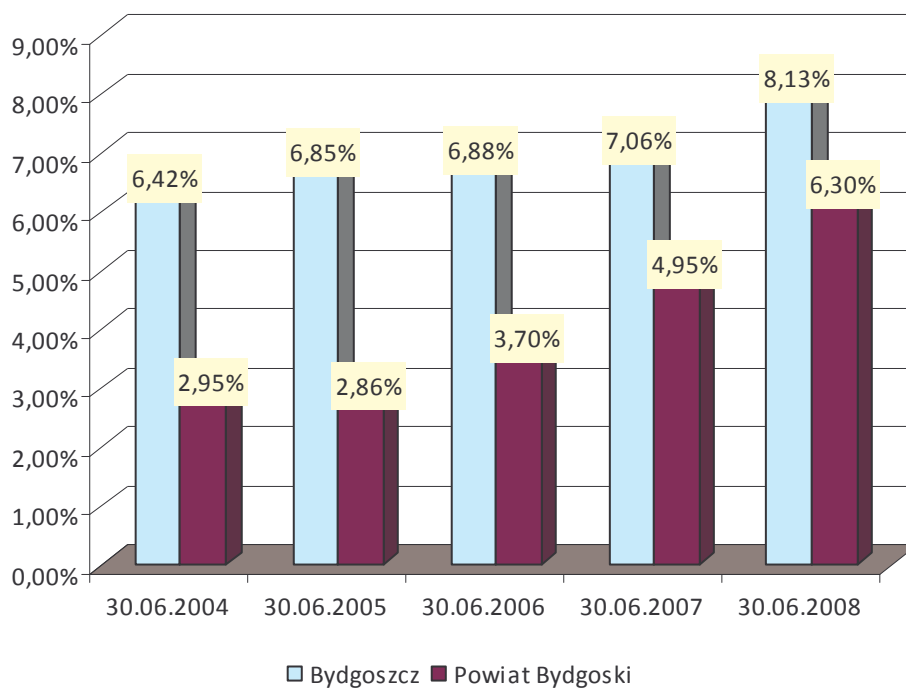
Źródło: PUP Bydgoszcz

Udział osób długotrwale bezrobotnych
w PUP Bydgoszcz w ogóle zarejestrowanych

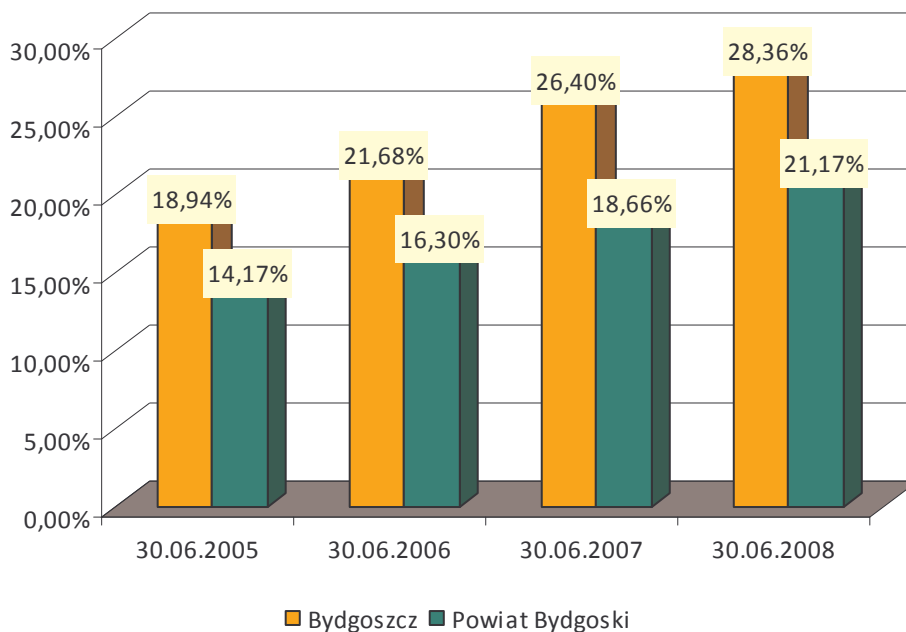
Źródło: PUP Bydgoszcz

Udział osób niepełnosprawnych wśród osób
zarejestrowanych w PUP Bydgoszcz

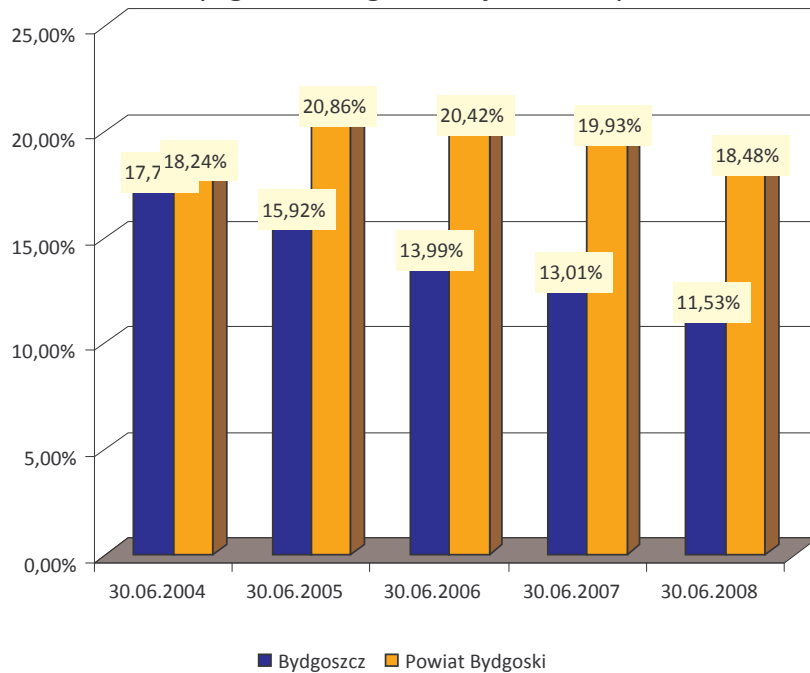
Źródło: PUP Bydgoszcz

Udział osób po 50 roku życia wśród zarejestrowanych w PUP Bydgoszcz

Źródło: PUP Bydgoszcz

Udział osób dotychczas niepracujących w PUP Bydgoszcz w ogóle zarejestrowanych

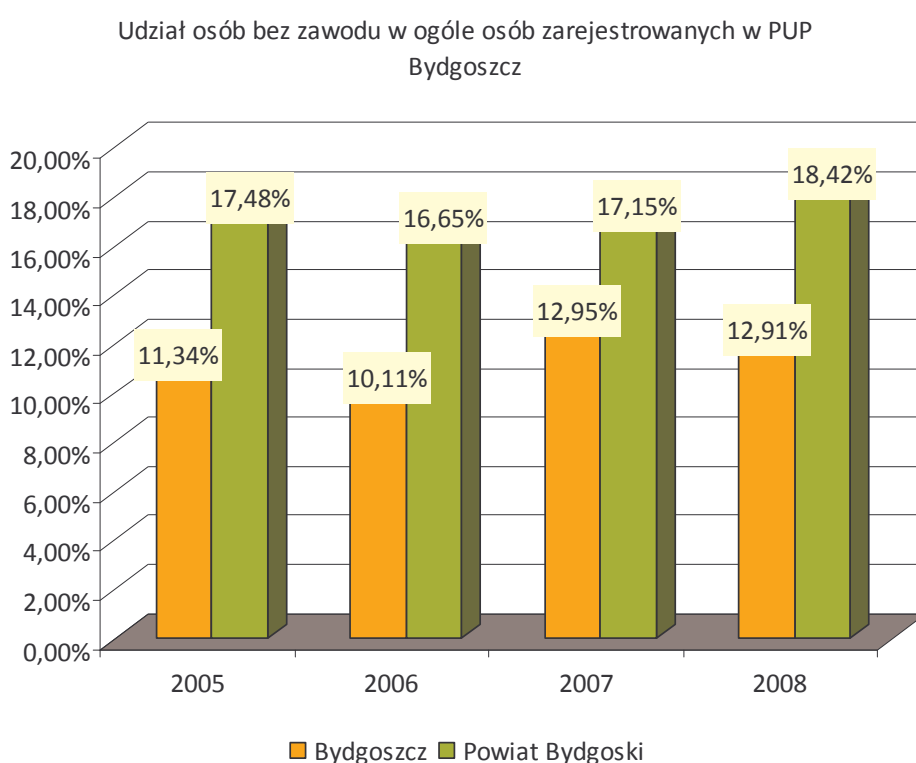

Źródło: PUP Bydgoszcz

W statystyce opisującej zjawiska rynku pracy osoby bezrobotne klasyfikowane są wg zawodu wykonywanego w ostatnim miejscu pracy a osoby dotychczas niepracujące zgodnie z zawodem wyuczonym (potwierdzonym świadectwem lub dyplomem kształcenia szkolnego lub kursowego).

Odrębną grupę stanowią osoby bez zawodu. Zgodnie z obowiązującą definicją są to osoby: nieposiadające świadectwa (dyplomu) ukończenia kształcenia szkolnego lub kursowego w danym zawodzie oraz nieposiadające udokumentowanej ciągłości pracy w okresie minimum roku w tym zawodzie².

Grupa ta stanowi znaczącą kategorię wśród osób bezrobotnych. Jej udział w ogóle osób zarejestrowanych w PUP Bydgoszcz ilustruje poniższy wykres .

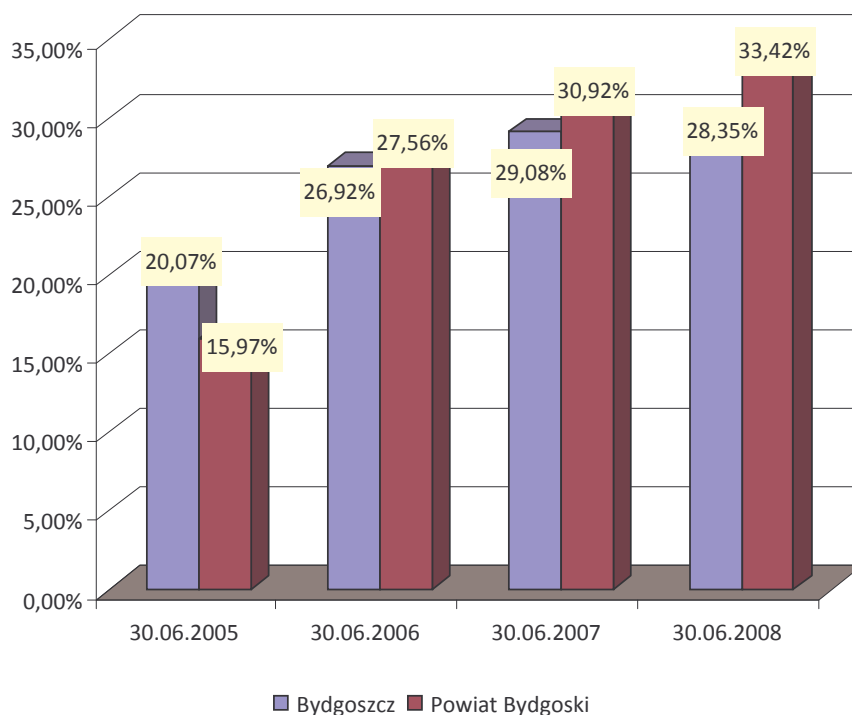

Źródło: PUP Bydgoszcz

Z roku na rok wzrasta udział osób rejestrujących się jako osoby "bez zawodu". Zjawisku temu towarzyszy również wzrost udziału osób "bez kwalifikacji zawodowych", a więc osób nieposiadających kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu poświadczonych dyplomem, świadectwem, zaświadczeniem instytucji szkoleniowej lub innym dokumentem uprawniającym do wykonywania zawodu.

² Wyjaśnienia do Załącznika 3 do sprawozdania MPIPS-01 o rynku pracy „Bezrobotni oraz oferty pracy wg zawodów i specjalności”.

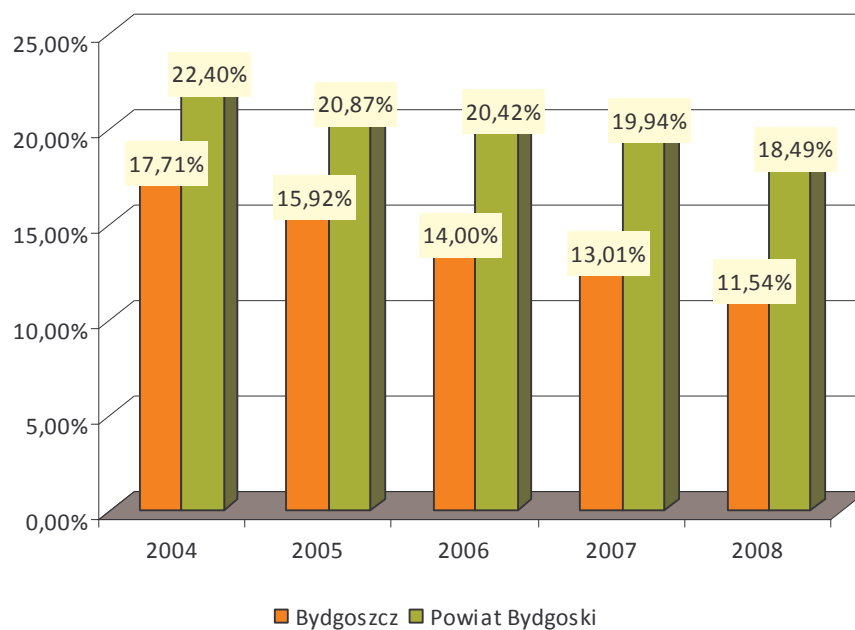
Udział osób bez kwalifikacji zawodowych
w PUP Bydgoszcz wśród ogółu zarejestrowanych

Źródło: PUP Bydgoszcz

Wiele osób bezrobotnych nie posiada lub nie ma udokumentowanego stażu zawodowego.

Udział osób bez stażu zawodowego w ogóle osób
zarejestrowanych w PUP Bydgoszcz

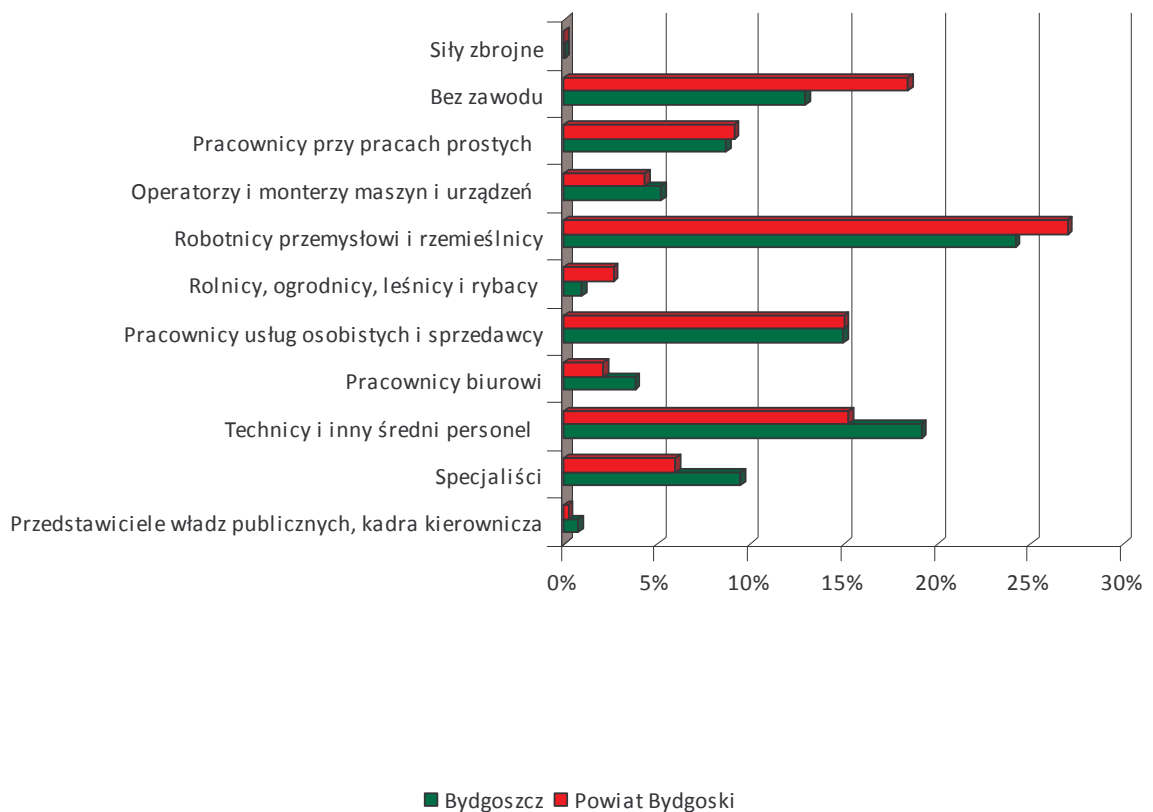
Źródło: PUP Bydgoszcz

Podobnie jak w latach ubiegłych, najliczniej reprezentowaną dużą grupą zawodową wśród osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Bydgoszczy wg danych na 30 czerwca 2008 roku byli robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy. Należał do niej co prawie czwarty bezrobotny zarejestrowany w PUP Bydgoszcz.

Drugą najliczniejszą grupą zawodową byli technicy i przedstawiciele średniego personelu. W powiecie grodzkim stanowili oni 19,16% a w powiecie ziemskim 15,25% ogółu bezrobotnych.

Licznie reprezentowani byli również sprzedawcy i pracownicy usług osobistych. W Bydgoszczy stanowili oni 14,95% a w Powiecie Bydgoskim 15,25% ogółu osób bezrobotnych.

Struktura zawodowa osób zarejestrowanych w PUP Bydgoszcz wg dużych grup zawodowych

Źródło: PUP Bydgoszcz

Tabela 1. Struktura zawodowa bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Bydgoszcz - stan na 30.06.2008 r.

nazwa grupy zawodowej	Bydgoszcz	Powiat Bydgoski
Przedstawiciele władz publicznych, kadra kierownicza	0,74%	0,21%
Specjaliści	9,45%	5,99%
Technicy i inny średni personel	19,16%	15,25%
Pracownicy biurowi	3,80%	2,10%
Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	14,95%	15,01%
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	0,92%	2,62%
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	24,16%	26,99%
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	5,21%	4,34%
Pracownicy przy pracach prostych	8,68%	9,09%
Bez zawodu	12,91%	18,42%
Siły zbrojne	0,01%	0,00%
RAZEM	100,00%	100,00%

Źródło: PUP Bydgoszcz

Z analizy poszczególnych grup zawodowych wynika, że najczęściej osoby rejestrujące się w PUP posiadały kwalifikacje:

- sprzedawcy (10,05% ogółu rejestrujących się w Bydgoszczy i 15,33% w Powiecie Bydgoskim),
- technika ekonomisty (odpowiednio: 5,17% i 6,86%),
- ślusarza (odpowiednio: 2,18% i 4,59%).

W Bydgoszczy odnotowano również znaczny udział osób rejestrujących się w zawodzie sprzątaczkę (2,18%), natomiast w Powiecie Bydgoskim w zawodzie krawca (5,20%).

Osoby rejestrujące się jako "bez zawodu" stanowiły w Bydgoszczy 12,91% a w Powiecie Bydgoskim 18,41% ogółu bezrobotnych. Co trzecia osoba rejestrująca się jako bez zawodu w powiecie ziemskim (31,38%) oraz prawie co piąta (19,79%) w powiecie grodzkim była absolwentem, co dziesiąta była zarejestrowana w PUP Bydgoszcz od co najmniej 12 miesięcy.

Znaczny odsetek absolwentów odnotowano wśród osób rejestrujących się w zawodzie technika ekonomisty, pedagoga, sprzedawcy (w powiecie ziemskim) i specjalisty ds. administracji publicznej (w powiecie grodzkim).

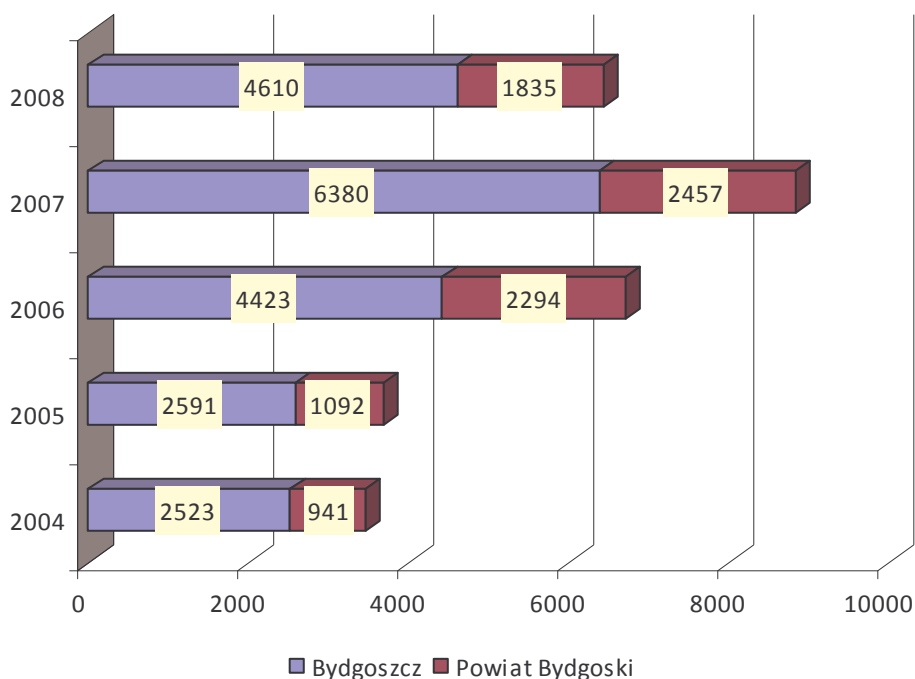
Dokładne dane na temat zawodów, w których najczęściej rejestrowały się osoby w PUP Bydgoszcz zawierają tabele w aneksie statystycznym.

Rozdział 3.

Oferty pracy zgłoszone do PUP Bydgoszcz w I półroczu 2008.

W porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego liczba ofert zgłoszonych do PUP Bydgoszcz była niższa o 27,06%. Prawie jedna trzecia z nich należała do ofert pracy subsydiowanej (29,85%). Przez prace subsydiowane określa się formy zatrudnienia, za które urząd pracy dokonuje w całości lub częściowo zwrotu kosztu zatrudnienia bezrobotnego. Są to prace interwencyjne, roboty publiczne, zatrudnienie wspierane, a także miejsca stażowe, przygotowania zawodowego i prace społecznie użyteczne.

Liczba ofert pracy zgłoszonych do PUP Bydgoszcz w poszczególnych latach

Źródło: PUP Bydgoszcz

Na spadek liczby ofert pracy miała m. in. wpływ zmiana metodologii statycznej. Zgodnie z obowiązującymi standardami od marca 2008 roku urząd pracy nie wykazuje oferty zatrudnienia zgłaszanej przez pracodawców spoza obszaru działania właściwego PUP.

Najwięcej zgłoszonych ofert pracy pochodziło z: administracji publicznej (19,15%)³, branży przetwórstwa przemysłowego (17,67%) oraz branży dotyczącej obsługi nieruchomości i firm (13,25%).

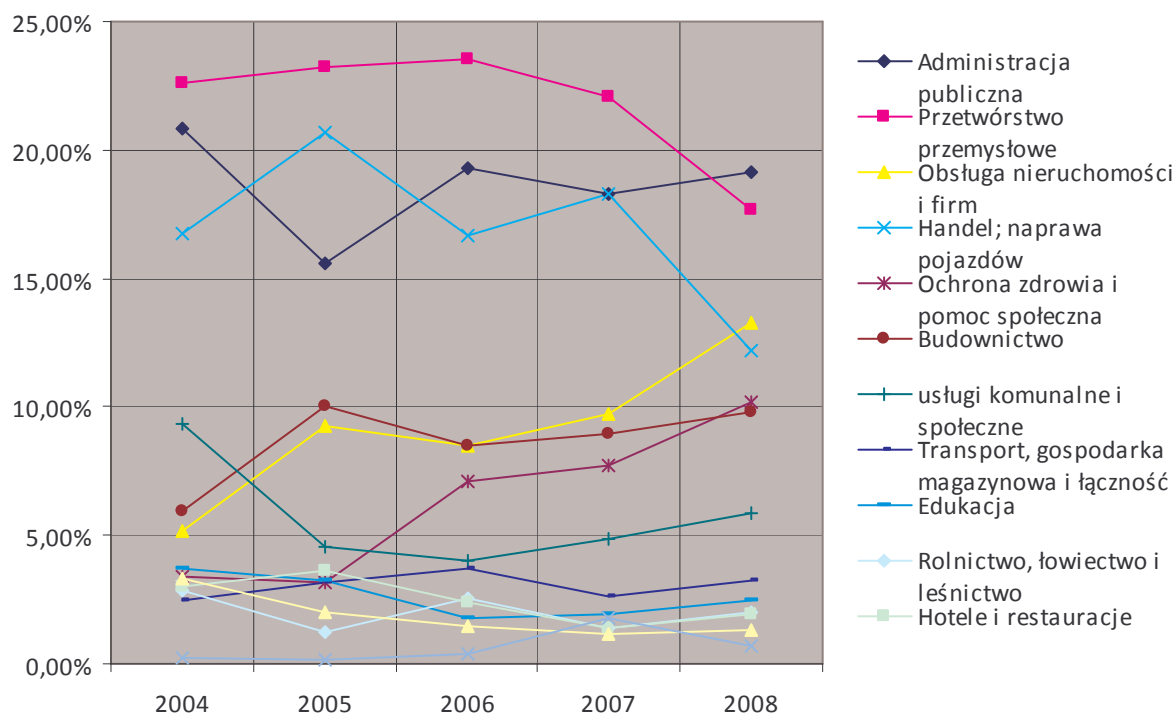
Największy spadek ofert pracy odnotowano w handlu (w porównaniu z analogicznym okresem w roku 2007 ich udział zmalał o 6,03%), przetwórstwie przemysłowym (-4,37%) oraz dostarczaniu wody, energii i gazu (-1,075). Tendencja odzwierciedla ogólną sytuację na

³ Znaczna część ofert pochodzących z tej branży miała charakter subsydiowany.

lokalnym rynku pracy, gdzie w I półroczu 2008 r. odnotowano spadek liczby podmiotów gospodarczych w ww. branżach.

Strukturę ofert pracy zgłaszanych do PUP Bydgoszcz przedstawia poniżej wykres.

Struktura ofert pracy w PUP Bydgoszcz zgłaszanych w poszczególnych latach

Źródło: PUP Bydgoszcz

Dokładne dane dotyczące dynamiki zmian w strukturze ofert pracy zgłaszanych do PUP Bydgoszcz w okresie 2007-2008 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Dynamika zmian w strukturze ofert pracy zgłaszanych do PUP Bydgoszcz w okresie 2007-2008

SEKCJA PKD	2007	2008	Różnica
Handel; naprawa pojazdów	18,26%	12,23%	-6,03
Przetwórstwo przemysłowe	22,04%	17,67%	-4,37
Dystrybucja wody, energii, gazu;	1,77%	0,68%	-1,09
Pośrednictwo finansowe	1,13%	1,29%	0,16
Edukacja	1,90%	2,44%	0,54
Hotele i restauracje	1,40%	1,96%	0,56
Transport, magazynowa i łączność	2,65%	3,27%	0,62
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	1,36%	1,99%	0,63
Budownictwo	8,94%	9,82%	0,88
Administracja publiczna	18,25%	19,15%	0,90

Usługi komunalne i społeczne	4,84%	5,90%	1,06
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	7,72%	10,21%	2,49
Obsługa nieruchomości i firm	9,73%	13,25%	3,52

Źródło: PUP Bydgoszcz

Porównanie struktury osób bezrobotnych i struktury ofert pracy (wg sekcji PKD) zgłoszonych do PUP Bydgoszcz w I półroczu 2008 r. wskazuje znaczne niedopasowanie tych zmiennych. Dla przykładu: udział ofert pracy związanych z przetwórstwem przemysłowym był niższy niż udział osób bezrobotnych, które jako ostatnie miejsce pracy wskazywały tę branżę. Podobną sytuację odnotowano również w handlu i działalności komunalnej. Zjawisko to może wskazywać na nadwyżkowy charakter zawodów związanych z tymi branżami.

Charakter deficytowy (większy udział ofert zatrudnienia niż potencjalnych pracowników) miały natomiast takie branże, jak: administracja publiczna, budownictwo a także obsługa nieruchomości.

Dokładne dane ilustrujące strukturę bezrobotnych zarejestrowanych w powiecie grodzkim i ziemskim wg ostatniego miejsca pracy oraz strukturę ofert pracy wg sekcji PKD przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 3. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych w powiecie grodzkim wg ostatniego miejsca pracy oraz struktura ofert pracy wg sekcji PKD

Sekcja PKD	Bezrobotni zarejestrowani		Oferty pracy	
	w I półroczu 2008 r.	30.06. 2008 r.	w I półroczu 2008 r.	30.06. 2008 r.
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	0,41	0,69	0,98	-
Rybacktwo	0,03	-	-	-
Górnictwo	0,02	0,04	-	-
Przetwórstwo przemysłowe	25,35	26,78	17,22	24,64
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	0,35	0,42	0,46	-
Budownictwo	8,40	8,40	12,32	11,59
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego	22,45	21,75	11,30	18,84
Hotele i restauracje	2,20	2,23	1,63	-
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	2,99	3,05	3,58	5,80
Pośrednictwo finansowe	1,49	1,82	1,71	2,17
Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	10,88	8,53	16,44	8,70
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne	5,14	4,46	15,03	13,04
Edukacja	1,82	2,18	2,34	-
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	2,42	3,38	11,32	7,97
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	11,42	12,53	5,66	7,25
Działalność nie zidentyfikowana	4,65	3,74	-	-
OGÓŁEM	100,00	100,00	100,00	100,00

Źródło: PUP Bydgoszcz

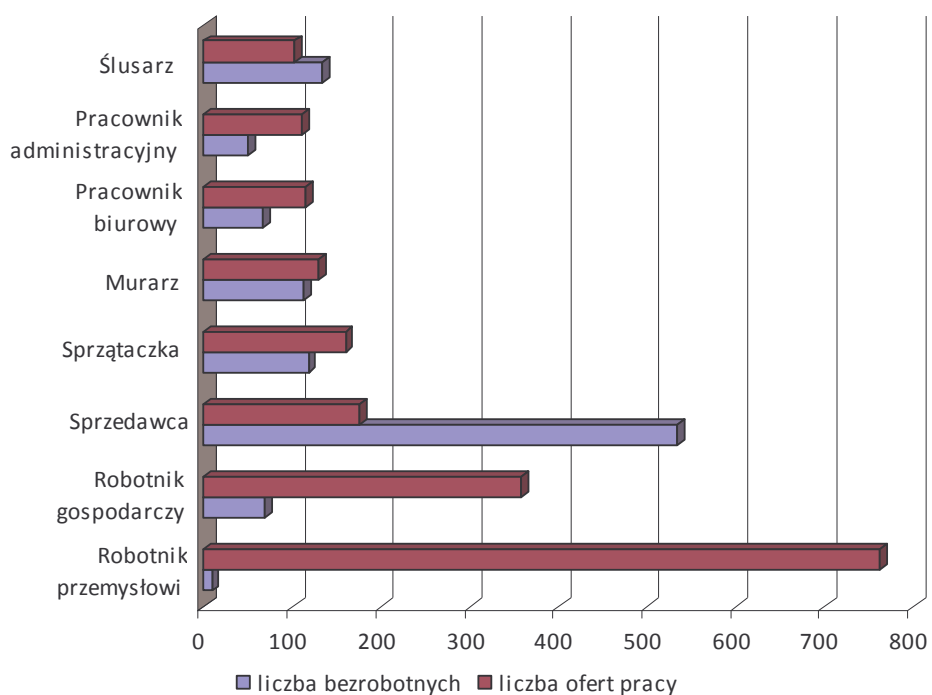
Tabela 4. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych w powiecie ziemskim wg ostatniego miejsca pracy oraz struktura ofert pracy wg sekcji PKD

powiat bydgoski Sekcja PKD	Bezrobotni zarejestrowani		Oferty pracy	
	w I półroczu 2008 r.	30.06. 2008 r.	w I półroczu 2008 r.	30.06. 2008 r.
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	2,86	4,27	4,52	0,00
Rybactwo	0,00	0,00	0,00	0,00
Górnictwo	0,33	0,21	0,55	0,00
Przetwórstwo przemysłowe	28,03	28,08	18,80	20,41
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	0,76	0,63	1,25	0,00
Budownictwo	8,91	8,49	3,54	0,00
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego	21,02	21,41	14,55	18,37
Hotele i restauracje	2,10	2,62	2,78	4,08
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	2,53	2,36	2,51	0,00
Pośrednictwo finansowe	0,43	0,63	0,22	0,00
Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	5,86	4,22	5,23	0,00
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne	7,82	6,59	29,48	42,86
Edukacja	2,29	2,45	2,67	0,00
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	1,86	2,66	7,41	0,00
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	9,44	10,30	6,49	14,29
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników	0,00	0,00	0,00	0,00
Organizacje i zespoły eksterytorialne	0,00	0,00	0,00	0,00
Działalność nie zidentyfikowana	5,77	5,07	0,00	0,00
OGÓŁEM	100,00	100,00	100,00	100,00

Źródło: PUP Bydgoszcz

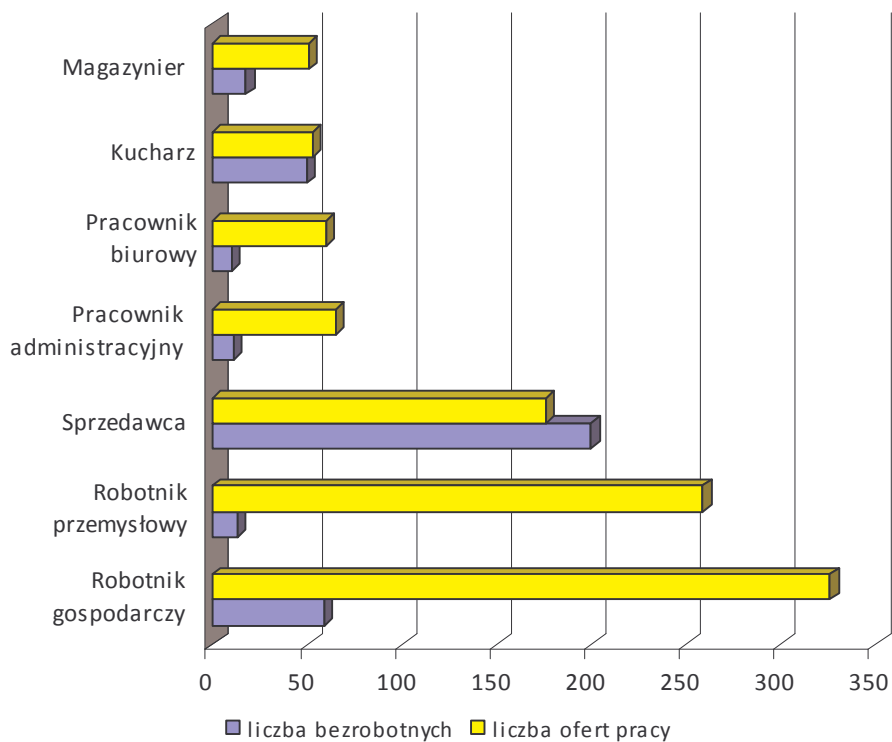
Celem lepszego zobrazowania sytuacji na rynku pracy w I półroczu 2008 r. warto porównać liczbę bezrobotnych z najczęściej występujących grup zawodowych z liczbą ofert pracy w danym zawodzie (co najmniej 100 zgłoszonych ofert). Sytuację w Bydgoszczy i Powiecie Bydgoskim przedstawiają poniższe wykresy:

Najbardziej poszukiwani pracownicy w Bydgoszczy

Źródło: PUP Bydgoszcz

Najbardziej poszukiwani pracownicy w Powiecie Bydgoskim w I półroczu 2008r.

Źródło: PUP Bydgoszcz

Wśród najbardziej poszukiwanych pracowników zarówno w powiecie ziemskim jak i grodzkim dwa zawody miały równocześnie charakter nadwyżkowy: sprzedawca i ślusarz. Fakt ten wymaga komentarza. Część osób bezrobotnych posiadających konkretne kwalifikacje z różnych względów takich jak: niesatysfakcjonujące warunki pracy i płacy, stan zdrowia, opieka nad dzieckiem itp, nie chce podejmować pracy w danym zawodzie.

Dokładne dane na temat wskaźnika szansy uzyskania pracy w zawodzie zawierają tabele w aneksie statystycznym.

Rozdział 4.

Ranking zawodów nadwyżkowych.

O zawodzie deficytowym mówimy w przypadku, kiedy liczba ofert pracy jest większa od liczby osób poszukujących pracy w danym zawodzie. W przeciwnym wypadku, gdy liczba zgłoszonych ofert pracy jest mniejsza od liczby osób poszukujących pracy w danym zawodzie mowa jest o zawodzie nadwyżkowym. Stopień zrównoważenia popytu i podaży pracy w danym zawodzie/grupie zawodowej określa się natomiast terminem „wskaźnika intensywności nadwyżki/deficytu zawodu”. I tak:

- dla zawodów nadwyżkowych wartość wskaźnika jest mniejsza niż 0,9,
- dla zawodów deficytowych wartość wskaźnika jest większa niż 1,1,
- wartość wskaźnika zawierająca się w przedziale od 0,9 do 1,1 oznacza zawody zrównoważone.

Ranking zawodów nadwyżkowych zarówno w powiecie ziemskim jak i grodzkim otwiera sprzedawca. Kolejne zawody, w których liczba osób zarejestrowanych przekroczyła liczbę ofert pracy to:

- technik ekonomista,
- ślusarz,
- krawiec,
- technik mechanik,
- murarz (tylko w powiecie, w Bydgoszczy jest deficytowy)
- kucharz,
- fryzjer.

Ustalając ranking uwzględniono zarówno wskaźnik intensywności nadwyżki, jak i liczbę przedstawicieli danego zawodu. Pełne rankingi zawodów nadwyżkowych w Powiecie Bydgoskim i Bydgoszczy przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 5. Ranking zawodów nadwyżkowych dla Powiatu Bydgoskiego - I półrocze 2008r.

lp.	kod	nazwa	liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w I półroczu	liczba ofert pracy zgłoszonych w I półroczu	wskaźnik intensywności nadwyżki
1	522107	Sprzedawca*	200	176	0,9
2	341902	Asystent ekonomiczny* (zawód szkolny: Technik ekonomista)	91	0	0,0
3	722204	Ślusarz*	72	42	0,6
4	743304	Krawiec*	65	9	0,1
5	311502	Technik mechanik*	62	1	0,0
6	712102	Murarz*	46	15	0,3
7	741203	Piekarz*	40	5	0,1
8	743604	Szwaczka	39	32	0,8
9	932104	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	38	0	0,0
10	742204	Stolarz*	35	2	0,1
11	341501	Handlowiec* (zawód szkolny: Technik handlowiec)	27	24	0,9
12	723106	Mechanik pojazdów samochodowych	25	1	0,0
13	514102	Fryzjer* (zawody szkolne: Fryzjer, Technik usług fryzjerskich)	25	1	0,0
14	931301	Robotnik budowlany	23	8	0,3
15	744304	Obuwnik przemysłowy	23	0	0,0
16	723105	Mechanik samochodów osobowych	23	17	0,7
17	244104	Pedagog	22	0	0,0
18	722304	Tokarz	19	18	0,9
19	321208	Technik rolnik*	18	0	0,0
20	311204	Technik budownictwa*	18	0	0,0
21	742207	Stolarz meblowy	18	0	0,0
22	312102	Technik informatyk*	17	1	0,1
23	741201	Cukiernik*	17	3	0,2
24	714201	Lakiernik samochodowy	16	1	0,1
25	714101	Malarz budowlany	15	0	0,0
26	247901	Specjalista administracji publicznej	13	5	0,4
27	241102	Ekonomista	13	0	0,0
28	311913	Technik technologii odzieży*	12	0	0,0
29	621201	Ogrodnik terenów zieleni	12	1	0,1
30	721303	Błacharz samochodowy*	11	6	0,5
		razem	1 565	368	
		% do ogółu	60,30%	20,05%	

* dany zawód objęty jest kształceniem w systemie szkolnym

Źródło: PUP Bydgoszcz

30 najliczniejszych zawodów w Powiecie Bydgoskim stanowiło 30,30% ogółu osób zarejestrowanych w Powiecie Bydgoskim w I półroczu 2008r. Do tej grupy skierowana była co piąta oferta pracy.

Warto zwrócić uwagę na fakt, iż na terenie powiatu ziemskiego "murarz" był zawodem nadwyżkowym. Natomiast w Bydgoszczy miał charakter deficytowy.

Tabela 6. Ranking zawodów nadwyżkowych dla Bydgoszczy - I półrocze 2008r.

lp.			liczba bezrobotnych	liczba ofert pracy	wskaźnik intensywności nadwyżki
1	522107	Sprzedawca*	534	176	0,30
2	341902	Asystent ekonomiczny* (zawód szkolny: Technik ekonomista)	269	3	0,00
3	311502	Technik mechanik*	129	9	0,10
4	743304	Krawiec*	89	13	0,10
5	512201	Kucharz*	77	33	0,40
6	514102	Fryzjer* (zawody szkolne: Fryzjer, Technik usług fryzjerskich)	75	28	0,40
7	742204	Stolarz*	67	21	0,30
8	932104	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	61	11	0,20
9	723105	Mechanik samochodów osobowych	59	7	0,10
10	247901	Specjalista administracji publicznej	59	3	0,10
11	241915	Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	57	1	0,00
12	341501	Handlowiec* (zawód szkolny: Technik handlowiec)	57	18	0,30
13	723106	Mechanik pojazdów samochodowych	56	23	0,40
14	311302	Technik elektryk*	49	8	0,20
15	741203	Piekarz*	47	14	0,30
16	741201	Cukiernik*	47	13	0,30
17	241912	Specjalista do spraw marketingu i handlu (sprzedaży)	46	14	0,30
18	311204	Technik budownictwa*	41	15	0,40
19	742207	Stolarz meblowy	38	7	0,20
20	933104	Robotnik magazynowy	36	12	0,30
21	311913	Technik technologii odzieży*	33	1	0,00
22	721303	Blacharz samochodowy*	31	4	0,10
23	241102	Ekonomista	31	12	0,40
24	241990	Pozostali specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	27	2	0,10
25	222105	Inżynier rolnictwa	26	1	0,00
26	311401	Technik elektronik*	25	3	0,10
27	312102	Technik informatyk*	23	5	0,20
28	222108	Specjalista ochrony środowiska	22	2	0,10
29	621201	Ogrodnik terenów zieleni	22	8	0,40
30	242901	Asystent prawny	21	2	0,10
		RAZEM	2154	469	
		% ogółu	30,94%	10,17%	

Źródło: PUP Bydgoszcz

Podobnie, jak w powiecie ziemskim, w Bydgoszczy 30 najliczniejszych zawodów stanowiło 30,94% ogółu osób zarejestrowanych w I półroczu 2008r. Do tej grupy skierowana była co dziesiąta oferta pracy.

Warto zwrócić uwagę na szczególną grupę wśród zawodów nadwyżkowych znajdującą się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy. Mowa o zawodach, dla których w I półroczu 2008 r. do PUP Bydgoszcz nie zgłoszono żadnej oferty pracy w zawodzie.

W takiej sytuacji znalazło się 37,53% ogółu bezrobotnych rejestrujących się Bydgoszczy a w powiecie ziemskim 48,43% osób rejestrujących się w I półroczu br.

Szczególnie trudna sytuacja, z uwagi na znaczną liczbę reprezentantów danego zawodu wśród ogółu bezrobotnych dotknęła pedagogów (104 osoby zarejestrowane w Bydgoszczy oraz 22 w powiecie ziemskim).

Co ósma osoba zarejestrowana w Bydgoszczy, i co szósta w Powiecie Bydgoskim dla której w I półroczu nie wpłynęła do PUP żadna oferta pracy w zawodzie należała do specjalistów oraz techników (odpowiednio 12,2% i 16,6%). W szczególnie trudnej sytuacji w powiecie grodzkim znaleźli się: technicy technologii drewna (49 osób); politolodzy (40 osób) oraz inżynierowie zootechniki (39 osób). Natomiast w powiecie ziemskim problemy ze znalezieniem pracy w zawodzie mieli przede wszystkim technicy ekonomiści (91 osób).

Przedstawiciele zawodów nadwyżkowych stanowili 87,36% ogółu osób rejestrujących się w powiecie ziemskim oraz 82,77% ogółu osób rejestrujących się w powiecie grodzkim. Z kolei udział ofert skierowanych do przedstawicieli ww. zawodów stanowił 22,45% ogółu ofert zgłoszonych w Powiecie Bydgoskim i 20,34% ogółu ofert zgłoszonych w Bydgoszczy.

Rozdział 5.

Ranking zawodów deficytowych.

O zawodzie deficytowym mówimy w przypadku, kiedy liczba ofert pracy jest większa od liczby osób poszukujących pracy w danym zawodzie. Do określenia stopnia deficytu danego zawodu wykorzystuje się wskaźniki intensywności deficytu, którego wartość jest większa niż "1". Konstruując ranking zawodów deficytowych oprócz wartości wskaźnika uwzględniono również liczbę ofert pracy zgłoszonych w danym zawodzie.

W I półroczu 2008r, podobnie jak w latach ubiegłych, pierwsze miejsce na liście zawodów deficytowych w Powiecie Bydgoskim zajęła, posiadająca najwyższy wskaźnik intensywności deficytu, opiekunka środowiskowa. W okresie od stycznia do czerwca 2008 zgłoszono 22 oferty pracy w zawodzie, natomiast w ewidencji znajdowała się tylko 1 osoba. Drugie miejsce przypadło robotnikom przemysłowym (259 ofert pracy dla 13 osób zarejestrowanych w zawodzie).

Pełen ranking zawodów deficytowych w Powiecie Bydgoskim przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7. Ranking zawodów deficytowych w Powiecie Bydgoskim - I półrocze 2008r.

lp	kod	nazwa	liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w I półroczu	liczba ofert pracy zgłoszonych w I półroczu	wskaźnik
1	346103	Opiekunka środowiskowa*	1	22	22,0
2	932190	Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	13	259	19,9
3	828790	Pozostali monterzy wyrobów złożonych	1	10	10,0
4	346102	Opiekun w domu pomocy społecznej*	5	47	9,4
5	419101	Pracownik biurowy* (zawód szkolny: Technik prac biurowych)	10	60	6,0
6	343101	Pracownik administracyjny* (zawód szkolny: Technik administracji)	11	65	5,9
7	914103	Robotnik gospodarczy	59	326	5,5
8	713501	Monter/składacz okien	3	16	5,3
9	829190	Pozostali operatorzy maszyn gdzie indziej niesklasyfikowani	5	22	4,4
10	235908	Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych	2	8	4,0
11	512302	Kelner*	11	35	3,2
12	913204	Pomoc kuchenna	8	25	3,1
13	821190	Pozostali operatorzy maszyn i urządzeń do obróbki metali	3	9	3,0
14	721203	Spawacz ręczny łukiem elektrycznym	3	9	3,0
15	311990	Pozostali technicy gdzie indziej niesklasyfikowani	3	9	3,0
16	712190	Pozostali murarze i pokrewni	2	6	3,0
17	413103	Magazynier	18	51	2,8
18	913207	Sprzątaczką	15	42	2,8
19	724301	Elektromonter instalacji elektrycznych	11	28	2,5
20	832101	Kierowca samochodu osobowego	4	9	2,3
21	921190	Pozostali robotnicy pomocniczy w rolnictwie i pokrewni	3	7	2,3
22	513102	Opiekunka dziecięca*	5	11	2,2
23	722301	Frezer	3	6	2,0
24	711301	Kamieniarz*	3	6	2,0
25	832302	Kierowca samochodu ciężarowego	13	25	1,9
26	421102	Kasjer handlowy	7	11	1,6
27	341503	Przedstawiciel handlowy (przedstawiciel regionalny)	5	8	1,6
28	241912	Specjalista do spraw marketingu i handlu (sprzedaży)	13	16	1,2
29	512201	Kucharz*	50	53	1,1
30	343201	Księgowy (samodzielny)	7	8	1,1
		razem	809	1 214	
		% do ogółu	31,17%	66,15%	

* dany zawód objęty jest kształceniem w systemie szkolnym

Źródło: PUP Bydgoszcz

Przedstawiciele 30 zawodów deficytowych stanowili 31,17% ogółu bezrobotnych rejestrujących się w I półroczu tego roku w powiecie ziemskim. Natomiast oferty pracy skierowane do tych grup zawodowych stanowiły ponad 60% ogółu propozycji zatrudnienia zgłoszonych na terenie powiatu ziemskiego.

W Bydgoszczy zawodem o najwyższym wskaźniku deficytu byli robotnicy przemysłowi. Dla 9 osób zarejestrowanych w zawodzie w I półroczu 2008 r. zgłoszono 763 oferty zatrudnienia. Kolejne miejsca przypadły pracownikom usług osobistych oraz handlowcom.

Pełen ranking zawodów deficytowych w powiecie grodzkim przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Ranking zawodów deficytowych w Bydgoszczy - I półrocze 2008r.

lp.	kod zawodu	nazwa zawodu	liczba bezrobotnych	liczba ofert pracy	wskaźnik deficytu
1	932190	Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	9	763	84,8
2	514990	Pozostali pracownicy usług osobistych gdzie indziej niesklasyfikowani	1	81	81,0
3	341590	Pozostali agenci do spraw sprzedaży (handlowcy)	1	18	18,0
4	712204	Zbrojarz	3	45	15,0
5	341504	Telemarketer	1	14	14,0
6	722290	Pozostali ślusarze i pokrewni	1	13	13,0
7	741103	Rozbieracz-wykrawacz	2	20	10,0
8	828190	Pozostali monterzy maszyn i urządzeń mechanicznych	2	20	10,0
9	346102	Opiekun w domu pomocy społecznej*	1	10	10,0
10	713603	Monter instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych	1	10	10,0
11	721304	Blacharz budowlany	1	10	10,0
12	515990	Pozostali pracownicy usług ochrony gdzie indziej niesklasyfikowani	1	9	9,0
13	811102	Operator koparek i zwałowarek	1	8	8,0
14	345102	Policjant służby prewencji	3	20	6,7
15	241917	Specjalista do spraw reklamy	1	6	6,0
16	713201	Glazurnik	1	6	6,0
17	915106	Konwojent	1	6	6,0
18	914103	Robotnik gospodarczy	68	358	5,3
19	311990	Pozostali technicy gdzie indziej niesklasyfikowani	5	25	5,0
20	241302	Doradca personalny	1	5	5,0
21	241307	Specjalista do spraw kadr	1	5	5,0
22	343201	Księgowy (samodzielny)	15	67	4,5
23	732402	Galwanizer	4	18	4,5
24	828790	Pozostali monterzy wyrobów złożonych	5	22	4,4
25	712301	Cieśla*	11	46	4,2

lp.	kod zawodu	nazwa zawodu	liczba bezrobotnych	liczba ofert pracy	wskaźnik deficytu
26	241290	Pozostali specjaliści do spraw finansowych	1	4	4,0
27	241916	Specjalista do spraw public relations	1	4	4,0
28	245107	Redaktor wydawniczy	1	4	4,0
29	722306	Wiertacz w metalu	1	4	4,0
30	821190	Pozostali operatorzy maszyn i urządzeń do obróbki metali	1	4	4,0
		RAZEM	993	3 018	451
		% ogółu	6961	4610	

Źródło: PUP Bydgoszcz

Przedstawiciele 30 zawodów deficytowych stanowili 14,26% ogółu bezrobotnych rejestrujących się w I półroczu tego roku w Bydgoszczy. Natomiast oferty pracy skierowane do tych grup zawodowych stanowiły 65,46% ogółu propozycji zatrudnienia zgłoszonych na terenie powiatu grodzkiego.

Rozdział 6.

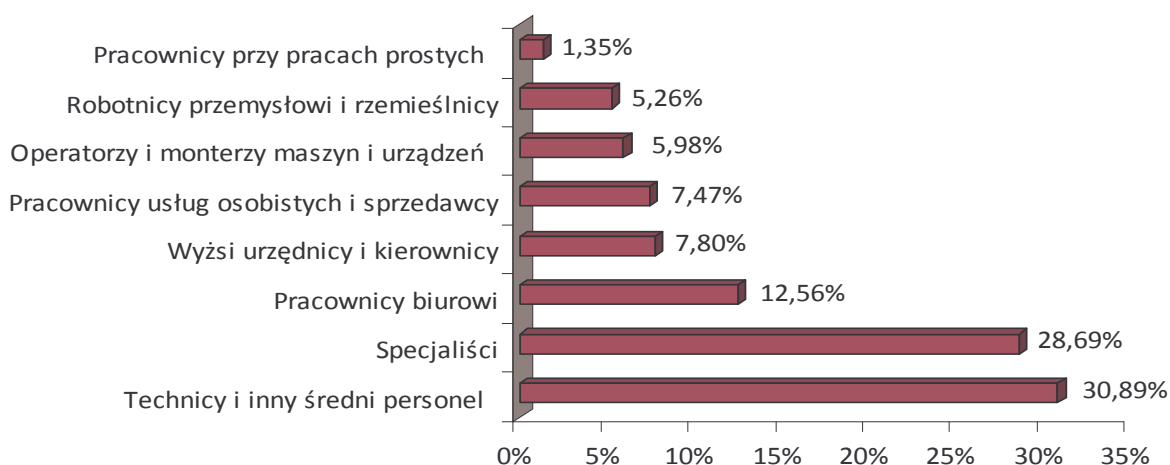
Analiza ofert prasowych

W okresie od 1 kwietnia do 30 czerwca br. PUP Bydgoszcz monitorował oferty pracy zamieszczane w lokalnych dziennikach (Expresie Bydgoskim, Gazecie Pomorskiej, Gazecie Wyborczej) oraz na portalu pracuj.pl

Analizowano tylko te oferty, które jako miejsce pracy wskazywały Bydgoszcz lub/ i Powiat Bydgoski. Pod uwagę nie brano propozycji dotyczących całego województwa lub kraju. Ponadto analizowano jedynie te zgłoszenia, gdzie wskazana była nazwa firmy i jej adres, stanowisko pracy oraz wymagania wobec kandydata (bez tzw. "ogłoszeń drobnych").

W omawianym okresie w prasie i na portalu internetowym zgłoszono 589 ofert pracy spełniających ww. kryteria. Zdecydowana większość oferowanych miejsc pracy znajdowała się w Bydgoszczy (89,47%). Co dziesiąta propozycja dotyczyła zatrudnienia w Powiecie Bydgoskim (10,52%).

Struktura ofert pracy w okresie od IV do VI 2008 r.
zgłoszonych w lokalnych mediach

Źródło: opracowanie własne

Co trzecie ogłoszenie było skierowane do osób z wykształceniem średnim technicznym. Poszukiwani byli głównie: przedstawiciele handlowi, doradcy klienta, doradcy handlowi (81,31%) oraz samodzielni księgowi (5,49%).

Podobna liczba ofert pracy skierowana była do specjalistów z zakresu: obsługi klienta (doradcy finansowi i ubezpieczeniowi 27,21%), administracji publicznej (18,93%), z branży informatycznej (programiści, administratorzy baz danych itp.) (10,65%) a także farmaceutów (9,46%).

Spośród pracowników biurowych, do których skierowana była co dziesiąta propozycja pracy, najczęściej poszukiwane były sekretarki i asystentki.

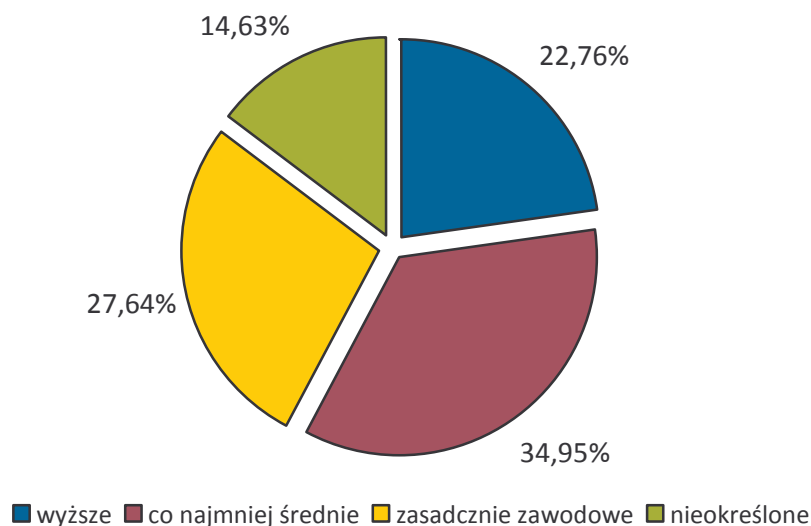
Najwięcej ofert pracy dotyczących zatrudnienia na terenie Bydgoszczy i Powiatu Bydgoskiego związanych było z pracą w szeroko rozumianym handlu. Stanowiły one 59% wszystkich ofert.

Drugą w kolejności branżą była „produkcja”. Oferty te stanowiły 15% wszystkich ofert dostępnych na lokalnym rynku pracy w analizowanym okresie.

Na trzecim miejscu najbardziej poszukiwanych pracowników byli kandydaci z branży budowlanej (19%).

Najczęściej poszukiwano osób z wykształceniem co najmniej średnim (34,95%). Prawie co trzecia oferta pracy była skierowana do osób po zasadniczej szkole zawodowej. Dokładną strukturę wykształcenia poszukiwanych pracowników przedstawia poniższy wykres.

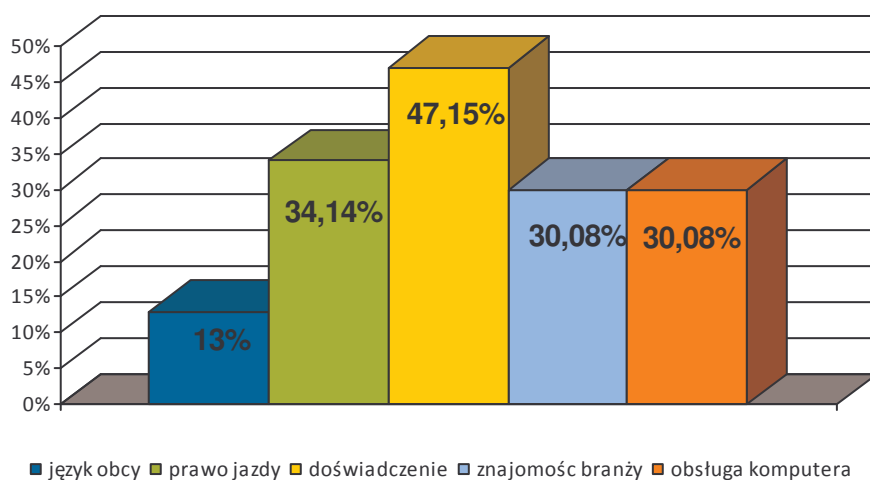
Struktura wykształcenia poszukiwanych pracowników

Źródło: opracowanie własne

Prawie połowa ogłoszeń zawierała informację, o konieczności posiadania przez kandydata doświadczenia zawodowego (47,15%). Znajomość branży jest jedną z najbardziej pożądanych cech pracowników. Potwierdza to wiele analiz rynku pracy, w tym badania prowadzone wśród lokalnych pracodawców przez PUP Bydgoszcz.

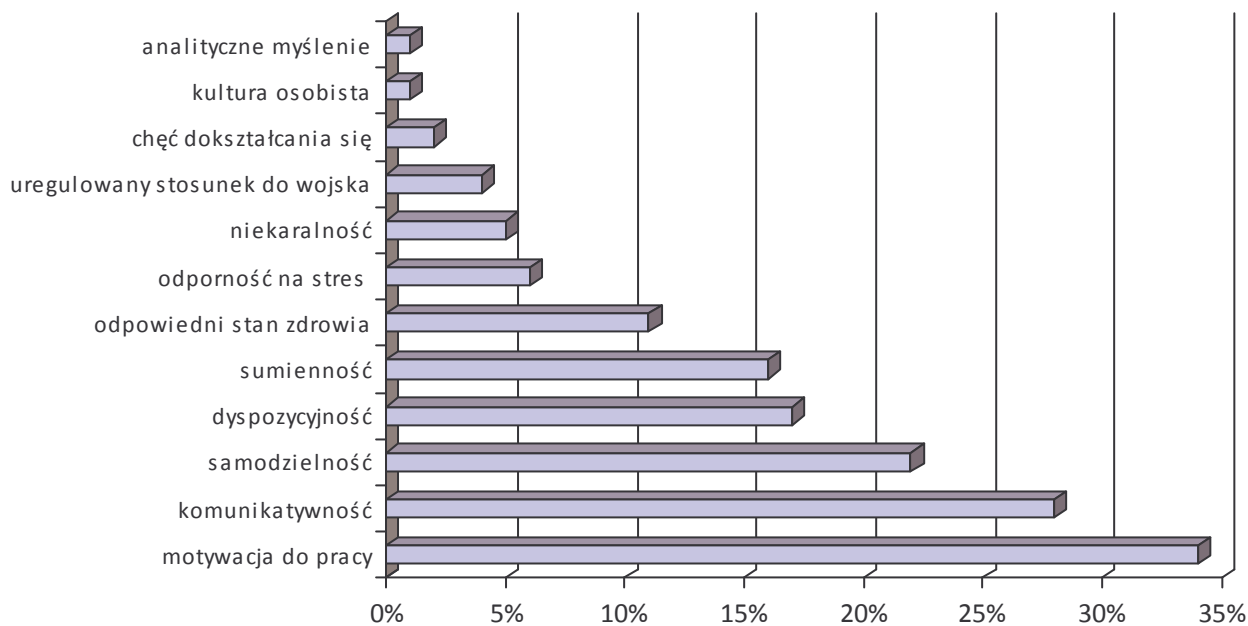
Dodatkowe kwalifikacje wymagane od potencjalnych kandydatów

Źródło: opracowanie własne

Większość pracodawców wymagała od kandydatów pewnych umiejętności interpersonalnych, takich jak wysoka motywacja do pracy, komunikatywność oraz samodzielność.

Umiejętności interpersonalne wymagane od potencjalnych kandydatów

Źródło: opracowanie własne

Wnioski

1. Mimo spadku liczby osób bezrobotnych zjawisko niedopasowania podaży do popytu na lokalnym rynku pracy nadal jest znaczącym problemem.
2. Zdecydowana większość bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Bydgoszcz to osoby z kwalifikacjami nieadekwatnymi do potrzeb lokalnego rynku pracy. 85,06% osób zarejestrowanych w PUP Bydgoszcz to bezrobotni posiadający zawody o charakterze nadwyżkowym.
3. Do zawodów, w których liczba przedstawicieli wśród osób bezrobotnych zdecydowanie przekracza liczbę ofert pracy złożonych do PUP Bydgoszcz należą od kilku lat: sprzedawcy, asystenci ekonomiczni a także technicy mechanicy.
4. Równocześnie, analiza np. informacji prasowych dowodzi jednak, że ww. pracownicy należą do najbardziej poszukiwanych przez lokalnych pracodawców.⁴ Sytuacja wydaje się paradoksalna – w ewidencji urzędu pracy figurują osoby bezrobotne posiadające zawody poszukiwane przez lokalnych pracodawców. W jaki sposób to wyjaśnić? Nasuwają się dwa wnioski. Pierwszy: osoby bezrobotne nie chcą podejmować pracy w zawodzie. Drugi: Osoby bezrobotne w rzeczywistości pracują w szarej strefie, natomiast zarejestrowały się w urzędzie pracy wyłącznie po to, aby otrzymać ubezpieczenie zdrowotne lub inne świadczenia (np. z pomocy społecznej, stypendialne itp.). Ostatni wniosek, choć może wydawać się kontrowersyjny, ma poparcie w coraz większej liczbie badań.⁵
5. Raport potwierdza, że zjawisko bezrobocia w Bydgoszczy i Powiecie Bydgoskim ma charakter strukturalny.
6. Istotną barierą wzrostu zatrudnienia są m.in. niskie kwalifikacje zawodowe osób bezrobotnych. Dotyczy to również osób młodych, wkraczających na rynek pracy. System edukacji nie odpowiada na potrzeby pracodawców. Jak wynika z tegorocznego raportu Fundacji Forum Obywatelskiego Rozwoju wynika, że prawie połowa absolwentów szkół ocenia, że wiedza wyniesiona ze szkoły jest nieprzydatna w pracy zawodowej.
7. Konieczną w tej sytuacji staje się edukacja ustawiczna. Obecność na rynku pracy jest coraz bardziej związana z uczestnictwem w szkoleniach zawodowych lub przedsięwzięciach umożliwiających zdobywanie doświadczenia zawodowego.
8. Proces dostosowywania edukacji do potrzeb rynku pracy jest bardzo trudny, zwłaszcza, kiedy nie prowadzi się systematycznych i kompleksowych badań popytu na pracę. Analizy prowadzone przez PUP Bydgoszcz są niewystarczające. Głównym problemem jest niedoskonała metodologia prowadzenia tego typu badań, ograniczony zakres danych pozostających w posiadaniu PUP oraz częstokroć niechęć respondentów do udziału w różnych badaniach. Należy żywić nadzieję, że kwestia prowadzenia kompleksowych analiz lokalnych rynków pracy będzie coraz częściej podnoszona, zwłaszcza w perspektywie przedsięwzięć współfinansowanych ze środków europejskiej polityki spójności.

⁴ Agnieszka Domka-Rybka, "Fachowcy. 19 najbardziej deficytowych zawodów", Gazeta Pomorska, 27 sierpnia 2008r.

⁵ Marek Góra, Urszula Sztanderska, "Wprowadzenie do analizy lokalnego rynku pracy" MPiPS, Warszawa, 2006,

Opracowanie:
Karolina Krueger
specjalista ds. programów
PUP Bydgoszcz